

**Komisja Wspólna Rządu i Mniejszości
Narodowych i Etnicznych**

OPINIA

**Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych
dotycząca projektu ustawy o zmianie ustawy
o działach administracji rządowej oraz ustawy
o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym**

Członkowie Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych przekazują następujące stanowisko w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o działach administracji rządowej oraz ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym.

1. W ocenie Komisji nie ma przeciwwskazań merytorycznych, aby w ustawie o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 65, poz. 437, z późn. zm.) wyodrębnić dział „mniejszości narodowe i etniczne”. Należałoby jednak rozważyć, czy kierując się potrzebą zapewnienia racjonalnego funkcjonowania państwa, celowe jest wyodrębnianie działu administracji rządowej, dysponującego budżetem rocznym w wysokości kilkunastu milionów złotych i obsługiwanego przez kilkunastu pracowników (w Departamencie Wyznań Religijnych oraz Mniejszości Narodowych i Etnicznych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji sprawami mniejszości narodowych i etnicznych zajmuje się 11 osób).
2. Wątpliwości Komisji Wspólnej budzi ustawowe ograniczenie kompetencji Prezesa Rady Ministrów do wskazywania działów, którymi kieruje minister. Należy zwrócić uwagę, że art. 4 ustawy o działach administracji rządowej tylko w jednym przypadku obligatoryjnie powierza kierowanie kilkoma działami jednemu ministrowi. Ust. 4 wspomnianego artykułu stanowi, że jeden minister obligatoryjnie kieruje działami administracji rządowej: budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe, co ma niewątpliwie uzasadnienie merytoryczne. Trudno znaleźć takie uzasadnienie w przypadku działów obejmujących mniejszości narodowe i etniczne oraz kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego. W ocenie Komisji Wspólnej decyzję o tym, któremu ministrowi powierzony zostanie dział obejmujący mniejszości narodowe i etniczne, powinien podejmować Prezes Rady Ministrów. Ustawowe ograniczenie tej możliwości może być niekorzystne z punktu widzenia mniejszości, zmniejszy bowiem możliwość elastycznego reagowania, w zależności od zmieniającej się sytuacji. Ograniczy też możliwość oddziaływania samej Komisji Wspólnej, która w obecnym stanie prawnym może wnioskować do Prezesa Rady Ministrów o powierzenie działu obejmującego mniejszości narodowe i etniczne innemu ministrowi. Wobec braku inicjatywy ustawodawczej Komisja Wspólna nie dysponowałaby takimi możliwościami po wprowadzonych zmianach.
3. Nie przesądzając, który z ministrów powinien być ministrem właściwym do spraw mniejszości narodowych i etnicznych, należy to bowiem do kompetencji Prezesa

Rady Ministrów, Komisja Wspólna wyraża następujące wątpliwości wobec argumentacji zawartej w uzasadnieniu do projektu ustawy.

- 1) Komisja Wspólna pragnie zwrócić uwagę na istotne różnice pomiędzy Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji, a Ministrem Spraw Wewnętrznych z okresu PRL-u.
- 2) Komisja zauważa także, iż obecnie Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji jest ministrem właściwym dla czterech działów:
  - administracja,
  - informatyzacja,
  - sprawy wewnętrzne,
  - wyznania religijne oraz mniejszości narodowe i etniczne.
- 3) W zakresie właściwości ministra właściwego do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych znajdują się m.in.:
  - podtrzymywanie tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych oraz ochrona języka regionalnego,
  - prowadzenie Urzędowego Rejestru Gmin, w których jest używany język pomocniczy,
  - prowadzenie Rejestru gmin, na których obszarze są używane nazwy w języku mniejszości,
  - współdziałanie z wojewodami oraz innymi organami administracji rządowej i samorządowej w zakresie przeciwdziałania naruszaniu praw mniejszości narodowych i etnicznych,
  - współdziałanie z Ministrem Edukacji Narodowej w zakresie nauczania w językach i języka mniejszości oraz w języku regionalnym,
  - współdziałanie z organizacjami międzynarodowymi w zakresie ochrony praw mniejszości narodowych w Polsce,
  - obsługa Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych,
  - koordynowanie *Programu na rzecz społeczności romskiej w Polsce*,
  - nadzorowanie wdrażania Poddziałania 1.3.1. Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki („komponentu romskiego”).
- 4) Duża część zadań finansowych z budżetu ministra właściwego do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych ma charakter podobny do zadań finansowanych w ramach budżetów jednostek samorządu terytorialnego i nie mieści się ramach zadań finansowanych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Natomiast, w obecnym stanie prawnym, organizacje mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym mają możliwość dodatkowego występowania do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, we wszystkich przypadkach, mieszczących się w zakresie kompetencji tego Ministra.

Artur Jabłoński

Współprzewodniczący Komisji

Tomasz Siemoniak

Współprzewodniczący Komisji